

Onder **tussen** in de archeologie

Nieuws uit SIKB en het CCvD Archeologie

In deze nieuwsbrief praten we u bij over actuele ontwikkelingen binnen de gremia van SIKB en de laatste ontwikkelingen rond de KNA, met bijzondere aandacht voor het thema deponeren en het beter laten aansluiten van de stappen in het deponeringsproces. Daarnaast besteden we aandacht aan de nieuwe KNA Leidraad Verkennd Onderzoek, de laatste ontwikkelingen van [Vindhethetverleden.nu](#) en het [SIKB Jaarcongres 2026](#), waar ontmoeten, kennisdelen en het verder brengen van het vakgebied centraal staan.

Berichten uit het CCvD Archeologie

Deponeren was een belangrijk thema tijdens de vergadering van het CCvD Archeologie in juni 2026. Zo werd het CCvD bijgepraat over de aanbevelingen van de Werkgroep Deponeringstraject van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor verbeteringen die in de KNA moeten worden verankerd. De voorstellen richten zich op betere en eenduidige afspraken rond deponering en aanlevering van archeologisch materiaal, met aandacht voor PvE's, conservering en selectie van vondsten uit de WOII. De voorstellen voor de standaardeisen deponeren worden naar verwachting in september ter besluitvorming voorgelegd.

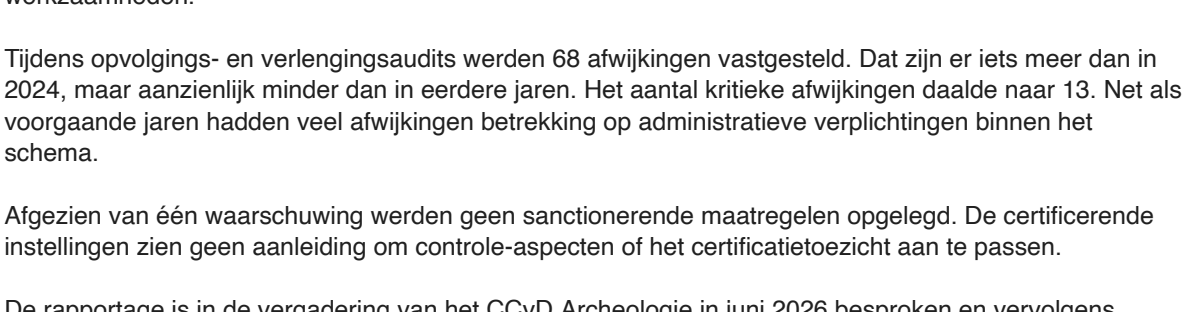
Depot gemeente Nijmegen. (Foto: SIKB)

Ook de digitale gegevensuitwisseling binnen de archeologische keten kwam aan de orde. Hoewel de digitale infrastructuur overwegend functioneert, bestaan er verschillen in de wijze waarop gegevens via pakbonnen en SIKB0102-bestanden worden beschreven, uitgewisseld en beoordeeld. Het CCvD stelde in met vervolgstappen gericht op meer harmonisatie, eenduidige procesafspraken en verdere verbetering van de gegevensuitwisseling.

Ook heeft het CCvD ingestemd met een geactualiseerde versie van Codetabel 1 Artefacttype. De wijzigingen brengen de tabel weer volledig in overeenstemming met de ABR-Artefactenlijst. Voor de invoering geldt een overgangstermijn van drie maanden.

Openbare reactieronde ontwerp KNA Leidraad Verkennd Onderzoek

Het CCvD Archeologie heeft het ontwerp van de nieuwe KNA Leidraad Verkennd Onderzoek vrijgegeven voor een openbare reactieronde. Dit is een geheel nieuwe leidraad voor de verkennende fase, geschreven door Reinier Ellenkamp (RAAP) en Erwin van der Klooster (KSP Archeologie). De verkennende fase is een essentiële fase binnen het algehele AMZ-proces, waarin de archeologische verwachting van een plangebied, zoals gespecificeerd in een voorgaand bureauonderzoek (of in een PvE), voor het eerst wordt getoetst door het in kaart brengen van de aard en intactheid van de bodem.

Verkennd booronderzoek. (Foto: G.R. Ellenkamp (RAAP) en E. van der Klooster (KSP Archeologie))

Een KNA Leidraad voor deze belangrijke fase ontbrak tot nu toe. De auteurs, klankbordgroep en begeleidingscommissie hebben samen zorg gedragen voor een leidraad die als praktische mentor moet dienen bij vraag gestuurd onderzoek in de verkennende fase.

De ontwerpversie van de leidraad wordt tot en met **31 augustus 2026** voorgelegd voor een openbare reactieronde. Reacties kunnen worden gestuurd naar info@sikb.nl met gebruikmaking van het reactieformulier.

[De leidraad en het reactieformulier vindt u hier](#)

Jaarrapportage certificering 2025 vastgesteld

Jaarlijks laat SIKB een rapport opstellen over hoe het kwaliteitssysteem binnen de archeologiesector functioneert. Voor Archeologie gaat het om het schema BRL SIKB 4000.

De jaarrapportage certificering 2025 laat zien dat het systeem stabiel functioneert. Het CCvD heeft zorgen over het lage aantal certificaathouders voor opgraven waterbodems dat – hoewel stabiel – laag is. In 2025 waren 55 certificaten afgegeven, vergelijkbaar met voorgaande jaren, voor in totaal 183 gecertificeerde werkzaamheden.

Tijdens opvolgings- en verlengingsaudits werden 68 afwijkingen vastgesteld. Dat zijn er iets meer dan in 2024, maar aanzienlijk minder dan in eerdere jaren. Het aantal kritieke afwijkingen daalde naar 13. Net als voorgaande jaren hadden veel afwijkingen betrekking op administratieve verplichtingen binnen het schema.

Afgezien van één waarschuwing werden geen sanctonerende maatregelen opgelegd. De certificerende instellingen zijn zien aanleiding om controle-aspecten of het certificatiemodel op te passen.

De rapportage is in de vergadering van het CCvD Archeologie in juni 2026 besproken en vervolgens vastgesteld.

[Het jaarrapport vindt u hier](#)

Save the date Archeologieplatform

Menselijke resten in de archeologie: ethiek in de praktijk - 10 december 2026

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - Amersfoort

Hoe gaan we als archeologisch werkveld zorgvuldig om met menselijke resten? Welke (on)bewuste afwegingen maken we tijdens een opgraving, bij evaluatie en selectie, depotbeheer, of een publiekpresentatie? Maatschappelijke en wetenschappelijke perspectieven op de vondst van en omgang met menselijke resten vragen om zorgvuldige afwegingen waarin begrippen als ethiek en respect een rol spelen. Hoe kunnen we daar als professionals invulling aan geven?

Tijdens deze bijeenkomst, die de RCE samen met SIKB organiseert, presenteren de auteurs de **Handreiking Ethische omgang met menselijke resten in de archeologie**. De presentatie van deze nieuwe SIKB-handreiking vormt het vertrekpunt voor een interactieve dag waarin kennisdeling, dialoog en praktijk centraal staan.

Aan de hand van thema's uit de handreiking en actuele praktijkcasussen nodigen we archeologen, fysisch antropologen, beleidsarcheologen, docenten, museumarcheologen, depotbeheerders en andere betrokkenen uit om kennis op te doen. Het middagdeel staat in het teken van de dialoog en de ethische dilemma's die we in dagelijkse praktijk kunnen tegenkomen in het omgaan met menselijke resten. Denk aan menselijke resten buiten de archeologische monumentenzorg, bewaren en de(selectie) en het (tijdelijk) tentoonstellen daarvan.

Reserveer deze datum alvast in uw agenda. Het definitieve programma en de mogelijkheid tot aanmelden volgen binnenkort.

*Deelname telt mee als nascholing binnen het Actorregister.
Ook studenten archeologie zijn van harte welkom!*

SIKB Jaarcongres 2026 • 24 september 2026

Komt u ook naar het SIKB Jaarcongres 2026?

Op 24 september met als thema *SALanceren vertrouwen in Congrescentrum 1931 in 's-Hertogenbosch* over de thema *Balanceren vertrouwen en toezicht*. Voor archeologen staan er verschillende interessante sessies op het programma.

In de sessie **Toezicht in lagen: grondslag voor vertrouwen** staat de vraag centraal hoe vertrouwen binnen het archeologisch werkveld ontstaat en welke rol toezicht daarbij speelt. Aan de hand van de nieuwe KNA-factsheet *Overheidsrollen in de archeologie* wordt de dialoog gevoerd met de dialoog van de certificaathouders, overheden en adviseurs.

In **Archeologie in balans tussen vraag en aanbod** staat vraaggestuurd onderzoek centraal. Hoe zorgen we ervoor dat archeologisch onderzoek niet alleen antwoord geeft op onderzoeksvragen, maar ook data een sleutelrol. Wanneer is data 'goed genoeg' om op te vertrouwen en hoe draagt transparant gebruik bij aan betrouwbaarheid? Aan de hand van voorbeelden uit bodem- en draaglogische data wordt hierover het gesprek gevoerd.

De sessie **Een feestje van kennisoverdracht! Archeologie Academie van start & 5 jaar Bodembreed Academie** blikt terug op vijf jaar kennisontwikkeling en kijkt vooruit naar de nieuwe Archeologie Academie. Hoe bouwen we samen verder aan een toegankelijk en toekomstbestendig leerplatform voor archeologen? De sessie biedt volop ruimte om mee te denken over de verdere ontwikkeling van beide initiatieven.

Ook de sessie **Vertrouwen op data - of vertrouwen door data?** biedt interessante inzichten over archeologie. In een stelsel waarin we zoeken naar de juiste balans tussen vertrouwen en toezicht, spelen data een sleutelrol. Wanneer is data 'goed genoeg' om op te vertrouwen en hoe draagt transparant gebruik bij aan betrouwbaarheid? Aan de hand van voorbeelden uit bodem- en draaglogische data wordt hierover het gesprek gevoerd.

Tijdens het congres wordt bovendien voor de vierde keer de SIKB Studieprijs uitgereikt, waarmee vernieuwend onderzoek en talent binnen het vakgebied worden erkend. Ontmoet vakgenoten, wissel inzicht in de denkbeelden over de verdere ontwikkeling van het vakgebied op 24 september.

[Meld u hier aan voor het SIKB Jaarcongres](#)

Rondetafelgesprek depotbeheer: blik op de toekomst

In juni organiseerde SIKB een rondetafelgesprek *Meer beheer in het protocol Depotbeheer* met depotbeheerders en (transito)depotbeheerders. Tijdens de bijeenkomst deelden experts van de toekomst van deponeren en depotbeheer. Daarbij is verkend hoe het proces zich verder kan ontwikkelen en wat daarvoor nodig is, zowel inhoudelijk als binnen het stelsel. De gesprekken leverden interessante vergezichten en aandachtspunten op die SIKB zal meenemen voor de verdere ontwikkeling van het deponeringsproces.

Rondetafelgesprek met (transito)depotbeheerders. (Foto: SIKB)

[Nieuw op: Vindhethetverleden.nu](#) Wegwijzer voor professionals in de archeologie

Verborgen verhalen achter vroegmiddeleeuwse naalden

Experiment met een haarnaald. (Foto: C. Kromataroenc)

Dit nieuwe verhalenverhaal sluit aan bij de Kennisdialoog *Steen en been onder de microscoop: de verborgen verhalen achter gewone werpen*. Tijdens de bijeenkomst deelden experts van de Universiteit Leiden en Sidestone hun kennis over gebruiksporenanalyse, microscopie en experimentele archeologie. Kijk voor alle inspiratieverhalen op de website [Vindhethetverleden.nu](#).

[Vindhethetverleden.nu](#) is ontwikkeld binnen het E-RIHS-project Samen Kennis Maken en brengt onderzoeksvragen, specialisten, onderzoeksmethoden en praktijkvoorbeelden samen. Alle Kennisdialogen zijn terug te kijken via het platform.

Save the date: Nieuwe E-RIHS Kennisdialoog - 1 oktober 2026

Op 1 oktober organiseren de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en SIKB weer een nieuwe E-RIHS Kennisdialoog. In deze Kennisdialoog met als thema 'De binnenkant buiten' gaan we op reis naar de binnenkant van artefacten en monsters.

Wat als je zonder schade kunt zien wat zich in een artefact bevindt? Ontdek tijdens deze Kennisdialoog hoe micro-CT, neutronscans en 3D-technieken het onzichtbaar zichtbaar maken en nieuwe inzichten bieden in de opbouw en vervaardiging van archeologische vondsten. Specialist Dominique Ngan-Tillard en Lambert van Eijck (TU Delft) en Rasmus Thelen en Luuk van Goor (Restaura) gaan in gesprek met archeologen en specialisten over de mogelijkheden van deze innovatieve onderzoekstechnieken.

Wanneer: 1 oktober 2026
Tijd: 09.30 – 12.30 uur
Locatie: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort

Noteert u alvast deze datum? Het programma en het aanmeldformulier worden binnenkort gepubliceerd op de [website van SIKB](#).

De kennisdialogen worden georganiseerd door SIKB en de RCE in het kader van E-RIHS en [Vindhethetverleden.nu](#). Deelname telt mee als nascholing binnen het Actorregister.

CT-scan van een urn met crematieresten en een bronsdruppel (aangeduid met een pijl).

[Ga naar Vindhethetverleden.nu](#)

ArcheoAgenda.nl

Bekijk de ArcheoAgenda 2026

De ArcheoAgenda 2026 is inmiddels goed gevuld en groeit verder door. Op de [website](#) vindt u een actueel overzicht van activiteiten binnen het archeologisch werkveld. Laat u inspireren, verrijk uw kennis en deel uw passie voor archeologie.

Wilt u zelf een activiteit toevoegen? Via de website kunt u eenvoudig een aanmelding doen voor opname in de agenda.

September 2026							Oktober 2026						
31	1	2	3	4	5	6	28	29	30	1	2	3	4
				SIKB Cursus Lede...			SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...
7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11
SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...			SIKB Cursus Lede...			SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...
14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18
21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25
SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...		SIKB Cursus Lede...				SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...
28	29	30	1	2	3	4	26	27	28	29	30	31	1
		SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...						SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...
5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8
SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...	SIKB Cursus Lede...

[Klik op de afbeelding voor de volledige ArcheoAgenda of ga naar Archeoagenda.nl](#)

